ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Περί συκοφαντίας

Ο ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΟΣ ΚΑΙ Η «ΟΡΔΗ»

Η ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ εἶναι μιά πολύ παλιά «τέχνη», πού ἀνθεῖ ἀπό πολύ παλιά σ' αὐτό τόν τόπο. Μιά τέτοια «γηραιά κυρία», λοιπόν, πού ἀδιάκοπα «ἐπιστρέφει», ἀξίζει νά τῆς ἀφιερώσουμε τήν προσοχή μας.

Τοῦ **Μάριου Πλωρίτη**

ΨΕΜΑ, κακοήθεια, ἀνανδρία, ὑποκρισία εἶναι τά δεκανίκια τῆς κυρίας αὐτῆς, πού «ἐργάζεται» μέ τόν ψίθυρο, τήν κραυγή ἤ τούς ὁλοφυρμούς. Ψέμα, ἐπειδή διαδίδει γεγονότα ἀναληθῆ. Κακοήθεια, ἐπειδή τά διαδίδει γνωρίζοντας τήν ἀνακρίβειά τους. Ἀνανδρία, ἐπειδή δέν χτυπᾶ τόν «ἐχθρό» καταπρόσωπο, ἀλλά μέ τό στιλέτο τῆς ἀπάτης. Ὑποκρισία, ἐπειδή καμώνεται πώς ὑπερασπίζεται αὐτά καί αὐτούς ἀκριβῶς πού ὑπονομεύει.

Πεδίο δράσης της εἶναι τόσο ὁ ἰδιωτικός βίος ὅσο κι' ὁ δημόσιος. Ἀλλ' ἄν στόν πρῶτο τά εἰδεχθῆ ἔργα της εἶναι βλαβερά γιά ὡρισμένα ἄτομα, στόν δημόσιο εἶναι ὀλέθρια γιά τό σύνολο. Ἐπειδή τή συκοφαντία χρησιμοποιοῦν («ὅμοιος γάρ ὁμοίω...») μόνο ἐκεῖνοι πού δέν ἀποβλέπουν στήν προαγωγή τῶν συμφερόντων τοῦ συνόλου, ἀλλά στήν ἐξαπάτηση κι' ἐκμετάλλευση τοῦ συνόλου γιά τήν προαγωγή τῶν δικῶν τους συμφερόντων. Τήν χρησιμοποιοῦν ἐκεῖνοι πού ἀντιμετωπίζουν τό ἔθνος καί τό λαό τους ὄχι σάν ἐντολοδόχοι καί ὑπηρέτες του, ἀλλά σάν ἀπομυζητές κι' ἀφέντες του. Καί, φυσικά, οἱ πιό θανάσιμοι ἐχθροί τους εἶναι ἐκεῖνοι ἴσα-ἴσα πού ἀποσκοποῦν στήν ὑπηρέτηση, στή διαφώτιση, στήν πρόοδο τοῦ συνόλου. Γιατί πρόοδος, γνώση, ἀλήθεια, σημαίνουν γκρέμισμα τῶν προνομίων πού στηρίζονται στήν καθυστέρηση, στό ψέμα, στό σκότος.

Καί τό πρῶτο ὅπλο πού οἱ «προνομιοῦχοι» ξεκρεμᾶνε, γιά νά πολεμήσουν κάθε ἀπόπειρα προόδου, εἶναι ἡ διαβολή καί ἡ συκοφαντία — πρίν φτάσουν στό δεύτερο, τή βία καί τή δυναμική ἐξόντωση τῶν «ἐνοχλητικῶν». Ξέρουν πώς τά λόγια σφάζουν περισσότερο ἀπ' τά μαχαίρια. Ξέρουν πώς ἡ διαβολή εἶναι πρᾶγμα «δεινότατον» (1), πού ἔχει ἀσφαλτη ἐπίδραση πάνω στ' ἀνυποψίαστα πλήθη: «οἱ γάρ πολλοί τήν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρός δέ τήν δόξαν (: τήν γνώμη τῶν ἄλλων) ἀποβλέπουσι» (2). Ξέρουν πώς ἀπ' τή συκοφαντία δέν γλυτώνεις «ἀκόμα κι' ἄν εἶσαι ἀγνός σάν τό κρούσταλο καί καθαρός σάν τό χιόνι», γιατί «μέ τό σφύριγμά της ὥς τῆς γῆς τήν ἄκρη στέλνει τό βόλι της τό δηλητηριασμένο σάν κανονιά στό στόχο» (3). Ξέρουν, μέ δυό λόγια, τή διαβρωτική της δύναμη κι' ἀκολουθοῦν τή «σοφή» παλιά συμβουλή «Συκοφαντεῖτε, συκοφαντεῖτε, πάντα κάτι μένει» (4).

Ἔτσι, κάθε φορά πού κάποιος θά τολμήση νά ὑψώση φωνή γιά τό δίκιο, γιά τήν ἀλήθεια, γιά τό νόμο, κάθε φορά πού κάποιος θά τολμήση ν' ἀπειλήση τό «κράτος τοῦ ζόφου», εἶν' ἕτοιμη, πάνοπλη, ἡ συκοφαντία νά τόν στιγματίση μέ τό φαρμάκι της. Ὅταν δέν ἔχη ἐπιχειρήματα, ἔχει ὕβρεις καί ψεύδη. Ὅταν δέν μπορεῖ νά δυσφημήση τίς ἰδέες, δυσφημεῖ τούς φορεῖς τῶν ἰδεῶν, παραποιεῖ τά λόγια τους, διαβάλλει τίς προθέσεις τους, καπηλεύεται τά λαϊκά αἰσθήματα εἰκονίζει τήν ἀλήθεια γιά ψέμα, τό δίκιο γιά ἄδικο, τό ἐθνικό γιά ἀντεθνικό, τόν φίλο γιά ἐχθρό, τόν μαχητή γιά προδότη καί «ἔξαλλο»...

Σ' ἐποχές μάλιστα ὀξύτητας τῶν πολιτικῶν ἀγώνων, ἡ συκοφαντία βρίσκει πεδίο δράσης λαμπρότατο. Κι' ἐπειδή αὐτή τήν ὥρα, σ' αὐτό τόν τόπο, μαίνονται τόσο οἱ ἀγῶνες ὅσο καί ἡ συκοφάντηση τῶν ἀληθινῶν ἀγωνιστῶν, δέν εἶναι ἄσκοπο νά θυμίσουμε τήν πιό πύρινη καί πιό πλήρη ἴσως ἐπίθεση κατά τῆς συκοφαντίας πού ἔχει γραφτῆ ἀπό πολιτικό. Ἀνήκει στόν Ροβεσπιέρο, κι' ἐκφωνήθηκε στίς 28 Ὀκτωβρίου 1792 στή Λέσχη τῶν Ἰακωβίνων — σάν ἀπάντηση στίς βίαιες κατηγορίες τῶν Γιρονδίνων ἐναντίον του. Τό περίεργο εἶναι (ἀλλά εἶναι περίεργο;) πώς πολλές ἀθλιότητες πού στηλιτεύει ὁ λόγος αὐτός παρουσιάζουν ἐκπληκτικές ὁμοιότητες μέ τίς σημερινές ἑλληνικές συνθῆκες καί πώς τά ἔργα τῆς συκοφαντίας πού μαστίγωνε ὁ «ἀδιάφθορος» θυμίζουν πάμπολλα, δικά μας, «οἰκεῖα κακά».

Μεταφέρουμε, λοιπόν, τά πιό καίρια καί τά πιό «ἐπίκαιρα» σημεῖα τοῦ λόγου του:

Πολίτες,

Θέλω νά σᾶς μιλήσω σήμερα γιά ἕνα θέμα πού, ὅσο ξέρω, κανένας πολιτικός συγγραφέας δέν τό χειρίστηκε. Ἐννοῶ τή δύναμη τῆς συκοφαντίας...

... Συντρόφισσα ἀχώριστη τῆς Σκευωρίας (ἡ Συκοφαντία) περιέλαβε, ὅπως κι' ἐκείνη, τά πάντα στίς μηχανορραφίες της. Ὅλες οἱ φατρίες τήν ἐπιστράτευσαν, ἡ μιά μετά τήν ἄλλη, γιά νά πολεμήσουν τήν Ἐλευθερία.

... Οἱ σκευωροί ἤξεραν πώς τό ἄμαθο πλῆθος συνδέει τίς πολιτικές ἀρχές μέ τά ὀνόματα ἐκείνων πού τίς ὑπερασπίζονται. Ἀγωνίσθηκαν, λοιπόν, οἱ συκοφάντες νά δυσφημήσουν τούς πιό ἔνθερμους προμάχους τῶν λαϊκῶν συμφερόντων. Ἔκαναν κάτι παραπάνω: συκοφάντησαν τήν Ἐλευθερία τήν ἴδια. Ἀλλά πῶς νά ἀτιμάσουν τήν Ἐλευθερία; Πῶς νά στιγματίσουν ἐκείνους πού τήν ὑπερασπίζονται; Δέν ὑπῆρχε παρά ἕνα μέσο: νά παρουσιάσουν κάθε ἀρετή μέ τή μορφή τοῦ ἀντίστοιχου ἁμαρτήματος, ἐξογκώνοντάς το στό ἔπακρο. Ἔτσι, τίς φιλοσοφικές θεωρίες γιά τήν ὀργάνωση τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, τίς ὀνόμασαν «κηρύγματα πού διαλύουν τή δημόσια τάξη». Τήν ἀνατροπή τῆς τυραννίας, τήν ὀνόμασαν «ἀναρχία». Τήν διεκδίκηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ, τήν ὀνόμασαν «ἀνατρεπτική κολακεία» τοῦ πλήθους. Τήν ἀντίθεση στούς τυραννικούς νόμους, πού μεταβάλλουν τό μεγαλύτερο μέρος τῶν πολιτῶν σέ εἴλωτες, τήν ὀνόμασαν «ἐξωφρενικό μελοδραματισμό καί δημαγωγία»... Μέ δυό λόγια, προσπάθησαν νά διαβάλουν καθετί ἔντιμο κι' ἄξιο, νά τό μολύνουν μέ σιχαμερά ὀνόματα, καί νά κρύψουν τά τεχνάσματα τῆς μηχανορραφίας πίσω ἀπό τίμιες ὀνομασίες (Σημ.: Ὡς παρ' ἡμῖν, «Πατρίς — Θρησκεία — Οἰκογένεια», «γαλήνη καί πρόοδος τοῦ λαοῦ» καί τά τούτοις ὅμοια). Γιατί ξέρουν τί δύναμη ἔχουν οἱ λέξεις πάνω στό πνεῦμα τῶν ἀνθρώπων... Καί παντοῦ ὅπου ὑπάρχει ἕνας ἡλίθιος, ἕνας ἀδύναμος ἤ ἕνας διεφθαρμένος, ἡ συκοφαντία καί ἡ σκευωρία βρίσκουν σίγουρα ἕνα θῦμα ἤ ἕναν πράκτορα (Σημ. Ἤ ἕναν «γενναῖον ἄνδρα»...).

Γιά νά πραγματοποιήσουν τούς σκοπούς τους (οἱ σκευωροί καί οἱ συκοφάντες) παρουσίασαν... τήν ἠθική τῆς ἰσότητας καί τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης σάν «σύστημα καταστροφῆς καί ἀναρχίας». Ζωγράφισαν τούς πιό φανατικούς ὑπερασπιστές τῆς ἐλευθερίας μέ χρώματα τρομαχτικά γιά ὅσους κατέχονται ἀκόμα ἀπ' τήν ἀμάθεια καί τήν προκατάληψη. Τούς κατηγόρησαν στούς μεγαλοκτηματίες, σάν «κόλακες τῶν ἐργατῶν καί τῶν φτωχῶν»· στούς ἐμπόρους, σάν «μάστιγμα τοῦ ἐμπορίου»· στούς λιγόψυχους, σάν «ὑποκινητές ἐπαναστάσεων» καί σάν «κινδύνους γιά τή δημόσια τάξη»· σέ ὅλους, σάν «ἔξαλλους» καί «ταραχοποιούς». Τό ἀριστούργημά τους ἦταν ὅτι χρησιμοποίησαν γιά τά σχέδιά τους ἀκόμα καί τό ἴδιο τό Σύνταγμα. Ἐνῶ ἔκαναν τά πάντα γιά νά τό προσαρμόσουν στίς φιλοδοξίες τους καί στά συμφέροντα τῆς Αὐλῆς, προσπαθοῦσαν νά πείσουν τό λαό πώς οἱ ὀπαδοί τῆς Ἐλευθερίας... δέν εἶχαν ἄλλο σκοπό παρά νά τό ἀφανίσουν! Αὐτό τό Σύνταγμα... ἔγινε γρήγορα στά χέρια τους ἐργαλεῖο τυραννίας καί προγραφῶν. Πάντα ἀνίκανο νά προστατεύση τούς καταδιωκόμενους πατριῶτες, ἦταν πάντα χρήσιμο γιά νά δικαιολογήση ὅλες τίς ἐπιθέσεις κατά τῆς ἐλευθερίας, γιά νά καλύψη ὅλες τίς συνωμοσίες τῆς Αὐλῆς καί τῆς ἀριστοκρατίας. (Σημ. Ὁ ὅρος, τήν σήμερον ἡμέραν, μεταφράζεται εὐστοχώτερα, σέ «ὀλιγαρχία»).

Μ' αὐτό τό σύστημα τῆς συκοφαντίας πρόσφεραν σ' ὅλους τούς κακούς πολίτες (πού ἦταν πολύ «συνετοί» ἤ πολύ δειλοί, ὥστε νά φορέσουν ἀνοιχτά τίς λιβρέες τῆς ἀριστοκρατίας), τούς πρόσφεραν τό μέσο γιά νά πολεμήσουν τήν ἐλευθερία, χωρίς νά φαίνωνται πώς λιποταχτοῦν ἀπ' τίς γραμμές της... Οἱ πλούσιοι, οἱ δημόσιοι λειτουργοί, οἱ ἐγωϊστές, οἱ φιλόδοξοι ραδιοῦργοι, οἱ κατεστημένοι τῆς ἐξουσίας, συσπειρώθηκαν κάτω ἀπ' τίς σημαῖες αὐτῆς τῆς φατρίας, πού εἶναι γνωστή μέ τ' ὄνομα «μετριοπαθής» καί πού ἀποτελεῖ τόν μεγαλύτερο κίνδυνο γιά τήν Δημοκρατία...

Ἡ συκοφαντία καί μόνο ἔδωσε ἄφεση ἁμαρτιῶν στήν τυραννία καί στήν προδοσία, πού ἐκπροσωποῦσε ὁ τελευταῖος βασιλιάς.

Τί μοιραία δύναμη ἔχει, λοιπόν, ἡ συκοφαντία καί κατορθώνει ὥστε ἡ ἀξίωση νά ἐφαρμοσθοῦν μέ δίκαιη αὐστηρότητα οἱ νόμοι καί τά δικαιώματα τοῦ προσβλημένου ἔθνους, νά θεωρῆται «ἀνταρσία» καί «ἐγκληματικό σχέδιο γιά τήν ἀνατροπή ὅλων τῶν νόμων καί γιά τή διάλυση τοῦ κράτους»; Τί μαγική δύναμη ἔχει ἡ συκοφαντία ὥστε νά μεταμορφώνη τήν ἀρετή σέ ἁμαρτία καί τήν ἁμαρτία σέ ἀρετή—ὥστε νά δίνη στή βλακεία, στή διαφθορά καί στήν ἀνανδρία, τό δικαίωμα νά κατηγορῆ ἀφ' ὑψηλοῦ τό θάρρος, τήν ἀκεραιότητα καί τή λογική;

Τό εἶδα αὐτό τό ἐξωφρενικό σκάνδαλο. Εἶδα τούς ἐκπροσώπους (βουλευτές) ἑνός μεγάλου λαοῦ νά γίνωνται ἄθλια παίγνια στό χέρια δόλιων τσαρλατάνων πού πρόδιναν τήν πατρίδα, τούς εἶδα νά τρέμουν καί νά συκοφαντοῦν τό λαό (Σημ.: Ἰουλιανιστί, «ὄχλο») νά κηρύχνουν τόν πόλεμο σέ κείνους πού ἤθελαν νά μείνουν πιστοί στίς ἐντολές του· νά τούς καταλογίζουν σάν ἔγκλημα τήν ἀγάπη τῶν συμπατριωτῶν τους καί τήν αὐθόρμητη ἀγανάκτηση πού προκάλεσε ἡ τυραννία (Σημ.: Ἰουλιανιστί, «ἀσχημίαι τοῦ πεζοδρομίου»)· νά πιστεύουν ἠλίθια ὅλα τά φαντάσματα συνωμοσιῶν καί δικτατορίας πού ἐπιστρατεύθηκαν γιά νά τούς τρομοκρατήσουν (Σημ.: Ὡς π.χ. «ἐπαναστατικαί ὀργανώσεις πρός ἀνατροπήν τοῦ Συντάγματος καί ἐπιβολήν δικτατορίας ἐλεεινῆς μορφῆς»). Τούς εἶδα νά χειροκροτοῦν τόν ἑαυτό τους γιά τή «σωφροσύνη» καί τή «μετριοπάθειά» τους, τήν ὥρα πού γκρέμιζαν μέ τά ἴδια τους τά χέρια τά ἱερά θεμέλια τῆς ἐλευθερίας (Σημ.: Λέγοντας, πάντα, πώς αὐτοί «περιφρουροῦν τούς ἐλευθέρους θεσμούς ἀπό οἱανδήποτε ἐπιβουλήν εἰς τήν ἐπιτέλεσιν τῆς ἐθνικῆς των ἀποστολῆς»...).

Ἡ συκοφαντία σκότωσε τούς πιό περιπαθεῖς μαχητές τῆς ἐλευθερίας. Ἡ συκοφαντία σφαγίασε ἤ ἔδιωξε ἀπ' τό στρατό μας τούς πιό ἀφοσιωμένους στό λαό στρατιωτικούς μας—μέ ἀτιμωτικά βόλια, μέ παράνομες ἀποφάσεις καί μέ αὐθαίρετες διαταγές. Ἡ συκοφαντία ὑπαγόρευσε τό στρατιωτικές ἐγκυκλίους, τίς ὑπουργικές ἀνωφορές, τούς λόγους τῶν βουλευτῶν, πού τή γλώσσα τους ἐξαγόρασαν οἱ σκευωροί καί οἱ μηχανορράφοι. Ἡ συκοφαντία γέμισε τίς φυλακές μέ πολίτες πού οἱ τύραννοι φοβόνταν τή δράση τους· αὐτή ἔκανε νά χυθῆ ἑκατό φορές τό αἷμα τοῦ λαοῦ, στό ὄνομα ἑνός νόμου, πού καί τ' ὄνομά του μόνο ἀτιμάζει τούς Γάλλους νομοθέτες...

(Σημ.: Κάθε ὁμοιότητα τῶν ἀνωτέρω μέ ΑΣΠΙΔΕΣ καί ΠΕΡΙΚΛΗΔΕΣ, μέ μέτρα τάξεως καί πιστοποιητικά φρονημάτων, εἶναι ἐντελῶς συμπτωματική!).

...Μᾶς κατηγοροῦν (οἱ συκοφάντες) πώς ἑτοιμάζουμε δικτατορία (Σημ.: Παντοῦ τά πάντα!), κατηγοροῦν ἐμᾶς, πού δέν ἔχουμε οὔτε στρατό, οὔτε χρήματα, οὔτε καίριες θέσεις... Δεῖτε ὅμως σέ ποιά χέρια βρίσκονται ὅλες οἱ ἐξουσίες καί ὅλα τά πλούτη. Τό δημόσιο ταμεῖο, ὅλη ἡ κυβέρνηση, ὅλες οἱ Ἀρχές ἔχουν περιέλθει σ' αὐτούς...

Τί μέσα λοιπόν μᾶς ἀπομένουν, σήμερα, γιά νά ἐμποδίσουμε τά ὀλέθρια σχέδιά τους; Δέν βλέπω παρά ἕνα καί μόνο: τήν ἕνωση ὅλων τῶν ἀληθινῶν φίλων τῆς Ἐλευθερίας... Πολίτες, θέλουν νά σᾶς χωρίσουν γιά νά σᾶς ἐξασθενήσουν, γιά νά σᾶς ξεσκίσουν μέ τά ἴδια σας τά χέρια καί, ἔπειτα, νά κατηγορήσουν ἐσᾶς γιά ὑπεύθυνους τῶν κατορθωμάτων τῆς κακοήθειάς τους. Μείνετε γαλήνιοι. Παρακολουθῆστε ἄγρυπνοι τά ἔνοχα τεχνάσματά τους. Ἄστε τούς νά ξεμασκαρευτοῦν καί ν' ἀφανιστοῦν. Ἕνας μεγαλόψυχος καί φωτισμένος λαός ἔχει πάντα τόν καιρό ν' ἀξιώση τά δικαιώματά του καί νά ἐκδικηθῆ τούς ὑβριστές του. Φωτίστε τούς συμπολίτες σας ὅσο μπορεῖτε· σκορπίστε τίς πλάνες καί τά ψέματα, ὅπου στηρίζεται ἡ σκευωρία. Καί θά ἐξαφανισθῆ...

...Ὑψώστε ὅπλα ἐναντίον τῶν τυράννων, καί γνώση, ἀλήθεια, ἐναντίον τῶν σκευωρῶν. Ὁπλισθῆτε μέ δύναμη, γιά ν' ἀποκρούσετε τούς ξένους ληστές, μέ φῶς τοῦ νοῦ γιά ν' ἀναγνωρίσετε τούς ἐσωτερικούς λωποδύτες· νά τό μυστικό γιά νά θριαμβεύσετε πάνω σ' ὅλους μαζί τούς ἐχθρούς σας.

ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ἀργότερα, ὁ Ροβεσπιέρος τέλειωνε τόν τελευτοῖο του λόγο (8 Θερμιδόρ—26-7-1794) πρίν ἀπ' τήν ἐκτέλεσή του, μ' αὐτή τήν ἀποστροφή:

«Δέν ἦρθε ἀκόμα ὁ καιρός ὅπου οἱ τίμιοι ἄνθρωποι θά μποροῦν νά ὑπηρετοῦν ἀτιμώρητα τήν πατρίδα τους. Οἱ ὑπερασπιστές τῆς ἐλευθερίας θά προγράφωνται, ὅσο θά κυριαρχῆ ἡ ὀρδή τῶν ἀπατεώνων».

Δέν εἶχε ἔρθει τότε ὁ καιρός, γιά τή Γαλλία. Ἦρθε ἀργότερα. Καί μένει τώρα ν' ἀποδειχθῆ πώς ἦρθε, ἐπιτέλους, καί γιά μᾶς ὁ καιρός νά καταλυθῆ ἡ βασιλεία τῆς ἀπάτης καί τῆς συκοφαντίας...

1. Ἡρόδοτος, Ζ, 10, 7.
2. Ἰσοκράτους «Πρός Δημόνικον», 7. Θυμίζομε καί τίς ὀξύτατες ἐπιθέσεις τοῦ Ἀριστοφάνη κατά τῶν συκοφαντῶν σ' ὅλα του σχεδόν τά ἔργα. Στούς «Ὄρνιθες», μάλιστα, τούς κάνει τήν τιμή νά τούς παρουσιάση καί ἐπί σκηνῆς.
3. «Ἅμλετ», Γ, Ι, 139 καί Δ, Ι, 40.
4. Ἡ φράση δέν ἀνήκει, ὅπως συνήθως νομίζεται, στόν **Beaumarchais** (πού ἔχει, βέβαια, περιγράψει γλαφυρά τίς μεθόδους τῆς συκοφαντίας στόν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης»), ἀλλά στόν **Francis Bacon: «Audaciter calumniare, semper aliquid haeret».**

Υ.Γ.—Φίλος ἀναγνώστης διευκρινίζει πώς ὁ Στάϊνμπεκ δέν πῆρε τό Νομπέλ γιά τά «Σταφύλια τῆς ὀργῆς», ὅπως γράφαμε τήν περασμένη Κυριακή. Ἀντίθετα, ἐξαιτίας τοῦ βιβλίου αὐτοῦ εἶχε κατηγορηθῆ σάν «ἀριστερός». Καί μόνο ἀφοῦ ἔγραψε, δίκην δηλώσεως μετανοίας, τό «Ἀνατολικά τῆς Ἐδέμ», τοῦ ἔδωσαν τό περιπόθητο βραβεῖο. Ὁ ἐστί μεθερμηνευόμενον, ὁ «μεγάλος» συγγραφέας δέν περίμενε τό Βιετνάμ γιά ν' ἀπεμπολήση τήν πέννα του καί τή συνείδησή του. Ἡ Κίρκη τοῦ Νομπέλ εἶχε προηγηθῆ...

★ Ὁ Ροβεσπιέρρος
(ἀπό σχέδιο τοῦ Gros)

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΙΚΡΟΙ ΗΡΩΪΣΜΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΘΛΙΟΤΗΤΕΣ

Ἀπό τήν διοίκηση τῆς Χ Μεραρχίας 1948—49

Τοῦ Ἀντιστρατήγου ΕΥΘ. Κ. ΒΑΣΙΛΑ

Ἡ συγγραφή τῶν προσωπικῶν ἀναμνήσεων καί τῶν ἀπομνημονευμάτων τῶν στρατιωτικῶν ἡγετῶν, πού εἶχαν τήν τύχη καί τήν τιμή νά διοικήσουν Μεγάλες Μονάδες σέ πολεμικές ἐπιχειρήσεις, εἶναι μιά πρόσθετη ὑποχρέωσή των, πού ἔχει τή θέση ἀναφορᾶς πρός τό Ἔθνος. Διότι ἀπό τήν πεῖρα τῶν ὀλίγων αὐτῶν, πού κράτησαν τίς βαρύτερες εὐθύνες στίς κρισιμότερες ἐθνικές στιγμές, προκύπτουν τά πολυτιμότερα διδάγματα γιά τούς νεωτέρους.

Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή, τό σύγγραμμα πού μόλις κυκλοφόρησε, τοῦ ἀντιστρατήγου Εὐθυμίου Βασιλᾶ «Μικροί ἡρωϊσμοί — Μεγάλες ἀθλιότητες» ἀπό τή διοίκηση τῆς Χ Μεραρχίας, 1948-49), εἶναι μιά ἐξαίρετη συμβολή στήν Ἱστορία.

«Ἐγώ, ἀδίστακτα τάσσομαι μέ τήν «ἀλήθεια» — γράφει στόν πρόλογό του ὁ στρατηγός. — Νομίζω πώς ἡ ἀλήθεια δέν μπορεῖ ποτέ νά βλάψη. Ἡ δέ «ἱστορική ἀλήθεια» φρονηματίζει, διορθώνει, διαπαιδαγωγεῖ περισσότερο ἀπό ὁποιονδήποτε ψεύτικο θρύλο. Οἱ ἐρχόμενοι νεώτεροι πρέπει νά προφυλάσσωνται, νά μήν ἐπαναλαμβάνουν τά σφάλματα τῶν ἀρχαιοτέρων των. Ἡ γνῶσι αὐτῶν τῶν σφαλμάτων θά τούς διαπαιδαγωγήση πολύ καλύτερα παρά οἱ «παρ' ἀξίαν» στηνόμενοι ἀνδριάντες». Καί πραγματικά, ἡ ἀλήθεια προβάλλεται στό ἔργο ἁπλῆ ὅπως εἶναι χωρίς περιφράσεις, ὁσοδήποτε καί ἄν εἶναι σκληρή καί δυσάρεστη.

Ὁ συγγραφεύς περιγράφει τή διεξαγωγή τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Μεραρχίας: Χαραυγή (15 Ἀπριλίου — 12 Μαΐου 1948), Χαραυγή Σ. (25 Μαΐου — 3 Ἰουνίου 1948) καί Κορωνίς (14 Ἰουνίου — 27 Αὐγούστου 1948), μέ σχεδιαγράμματα καί κείμενα ἐγγράφων, καί μέ τή συνέχεια τῆς περιγραφῆς καί ἄλλων ἀγώνων καί ἐπιχειρήσεων τῆς Μεραρχίας κατά τόν χειμῶνα 1948 καί τῆς ἄνοιξη 1949.

Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζει τό ζήτημα τῶν σχέσεων τῶν ἀνωτάτων στρατιωτικῶν ἡγετῶν μεταξύ των, πού ἀναφέρεται στό βιβλίο μέ γεγονότα, παράλληλα μέ τήν ἔκθεση τῶν πολεμικῶν πράξεων. Ὁ συγγραφεύς ἐξιστορεῖ καί ὁρισμένες περιπτώσεις διαφωνιῶν του μέ προϊσταμένους ἡγέτας, μέ τρόπο πού νά προσφέρονται σημαντικά διδάγματα γιά τούς νεωτέρους, σχετικά μέ τήν ἄσκηση τῆς ἡγεσίας καί τήν ἑνότητα διοικήσεως στόν στρατό. Εἶναι δέ πολύ σαφής στίς κρίσεις του γιά τόν ἀρχιστράτηγο Παπάγο.

Γενικά τό νέο σύγγραμμα εἶναι περιγραφή πολεμικῶν ἀγώνων, συνθηκῶν καί ἡγετικῶν χαρακτήρων, ἀπό τή θέση τοῦ Διοικητοῦ τῆς Χ Μεραρχίας, ὠφέλιμη ὄχι μόνο γιά τούς στρατιωτικούς, ἀλλά καί γιά πολιτικούς καί κοινωνικούς μελετητάς.

Ἀντιστράτηγος
Γ. Ι. ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ

ΚΛΙΜΕΝΣ
Κεντρικόν: Πειραιῶς 4 Τηλ.: 530.208 535.975
Παράρτημα: Μενάνδρου 36 ΑΘΗΝΑΙ (101)
ΡΑΔΙΟΤΕΧΝΙΑ
ΤΗΛΕΟΡΑΣΙΣ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ
ΑΓΓΛΙΚΑ
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ
ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ
Σπουδὲς Δι' Ἀλληλογραφίας καὶ Τμήματα Προσωπικῆς Φοιτήσεως

ἐκπληκτικὸ !!
ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΨΥΓΕΙΑ 7,1 Κ. ΠΟΔΩΝ
μόνον 4.950 δραχ.
ΤΩΝ 8½ Κ. ΠΟΔΩΝ 5,950 - ΤΩΝ 9 Κ. ΠΟΔΩΝ 6,450
ΤΩΝ 10 Κ. ΠΟΔΩΝ 7,150 - ΤΩΝ 11 Κ. ΠΟΔΩΝ 7,950

...στὸ ξεπούλημα τοῦ
MINION
ΕΝΑ ΞΕΠΟΥΛΗΜΑ, ΟΠΩΣ ΤΟ ΘΕΛΕΤΕ!